HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הא נמי אכלה ממאי דלמא עד כאן לא קאמרי רבי אלעזר ורבי שמעון התם אלא דיש לו להאכיל במקום אחר אבל הכא דאין לו להאכיל במקום אחר לא וכי תימא הכא נמי יש לו להאכיל בבת גרים והא מיבעיא בעי לה רבי יוחנן מרבי אושעיא ולא פשיט ליה איתמר אביי אמר הואיל ומאכילה בלא [א]ידעה רבא אמר הואיל ומאכילה בעבדיו ושפחותיו הכנענים אביי לא אמר כרבא קנין דאישות מקנין דאישות ילפינן ולא ילפינן קנין דאישות מקנין דעבדים ורבא לא אמר כאביי שאני התם שכבר אכלה ואביי [ב]שכבר אכלה לא אמרינן דאי לא תימא הכי בת ישראל שניסת לכהן ומית תיכול שכבר אכלה ורבא [ג]התם פקע קניניה הכא לא פקע קניניה גופא בעא מיניה רבי יוחנן מרבי אושעיא פצוע דכא כהן שנשא בת גרים מהו שיאכילנה בתרומה אישתיק ולא אמר ליה ולא מידי לסוף אתא גברא רבה אחרינא ובעא מיניה מילתא [ד][אחריתא] ופשט ליה ומנו ריש לקיש א"ל רבי יהודה נשיאה לר' אושעיא אטו ר' יוחנן לאו גברא רבה הוא אמר ליה דקבעי מינאי מילתא דלית לה פתרי למאן אי לרבי יהודה בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי לא אכלה אי בקדושתיה קאי לא אכלה דהא [ה]אמר מר בת גר זכר כבת חלל זכר אי לאו בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמרינן קהל גרים איקרי קהל ואי לר' יוסי בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה בקדושתיה קאי אכלה דהא אמר [ו]אף גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה אי לאו בקדושתיה קאי אכלה דהא אמר [א]קהל גרים לא איקרי קהל אלא אליבא דהאי תנא דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר [ז][ב]אשה בת גרים לא תנשא לכהונה עד שתהא אמה מישראל והכי קמיבעיא ליה כשרות מיתוספא בה ואכלה או דלמא קדושה מיתוספא בה ולא אכלה תא שמע כי אתא רבי אחא בר חיננא מדרומא אתא ואייתי מתניתא בידיה מנין לפצוע דכא כהן שנשא בת גרים [ג]שמאכילה בתרומה שנאמר [1]וכהן כי יקנה נפש קנין כספו וגו' יאכל בו למאן אילימא לרבי יהודה האמר בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי לא אכלה ואי לרבי יוסי ל"ל קרא האמר בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה אלא לאו לרבי אליעזר בן יעקב וש"מ כשרות איתוספא בה ואכלה ש"מ איתמר רב אמר

הא נמי אכלה. דקנין כספו היא ואוכלת דבר תורה ועד דבעיל לה דשוייה חללה אכלה: **הכא אין לו להאכיל במקום אחר.** שאין לך אשה שמותרת לו: **בבת גרים.** דקסבר קהל גרים לא אקרי קהל ואינן בכלל לא יבא פצוע דכא ונושאה בהיתר ומאכילה תרומה: **והא בעי מיניה ר' יוחנן מרבי אושעיא.** לקמן בשמעתין ולא פשיט ליה אי מאכילה בתרומה או לא: **איתמר.** לשנויי קושיין אתא: **הואיל ומאכילה (א) בלא ידעה.** היה נשוי כהן אשה ואוכלת בתרומה ונעשה פצוע דכא ובא עליה לא תאכל בתרומה דשוייה חללה דנבעלה לפסול לה ואם לא ידעה משנעשה פצוע דכא הרי זו אוכלת משנה היא בפ' הערל (לקמן ע.). אלמא מינו פצוע דכא כהן מאכיל במקום אחר הלכך בקידושי עבירה נמי מאכיל כל זמן שלא עשאה חללה: **שכבר אכלה.** כשהוא בריא: **דלית ליה פתרי.** שאין (ב) יודע לפרשה: **למאן אי לר' יהודה כו'.** הש"ס הוא דקא בעי לה ומפרש ואזיל עד סיפא ופשטה אבל ר' אושעיא לא פשט בה מידי כדאמרן לעיל הא בעא מיניה כו': ואית דמפרשי **דלית ליה פתרי.** אינה צריכה לפרש דלמאן קבעי לה אי לר' יהודה כו'. ושבוש הוא מפני שני דברים חדא דאמרן לעיל ולא פשט ליה ואם כן דרבי אושעיא קאמר לה לכולה מילתא הא פשטה במסקנא ועוד דקנסיב ואזיל לפרושי דלא צריכה ליה למיבעיא לן וקא נסיב בסיפא תא שמע אלמא צריכה רבא: **בין בקדושתיה קאי כו'.** לקמן בפרק הערל (דף עו.) מיבעיא לן כהן פצוע דכא מהו בגיורת בקדושתיה קאי ואסור כו' והכא בין בקדושתיה קאי כהן הנעשה פצוע דכא בין בקדושת כהן קאי ואסור בכל האסורות לכהונה בין לאו בקדושתיה קאי ואינו מוזהר מלישא אשה פגומה לא אכלה: **אי בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמר מר בת גר זכר כבת חלל זכר.** ובת חלל פסולה לכהונה בפרק עשרה יוחסין [ח] וכיון דבקדושתיה קאי לא אכלה דאמרינן הרי זו פסולה לו ועשאה חללה בביאתו: **ואי לאו בקדושתיה קאי.** ואינה אסורה לו משום קדושת כהן אפי' הכי לא אכלה שאסורה לו משום פצוע דכא דהאמרת קהל גרים איקרי קהל. פלוגתא דר' יהודה ור' יוסי בפרק עשרה יוחסין [ט]: **אליבא דהאי תנא.** קמיבעיא ליה לר' יוחנן וכגון דאמה מישראל: **כשרות איתוספא בה.** וראויה לכהונה ולאו קדושה לאקרויי קהל ומותרת לפצוע דכא ואוכלת ממה נפשך דאי נמי בקדושתיה קאי הרי זו מותרת לו ומשום פצוע דכא לא מיתסר בה דהא לא איקרי קהל: **או דלמא קדושה נמי איתוספא בה.** וקהל איקרי ואסורה לפצוע דכא ולא אכלה [א]: לישנא אחרינא מפי המורה **בת גר וגיורת קמיבעיא ליה.** אליבא דראב"י מאי כשרות איתוספא בהן דאמה מישראל לאקרויי קהל אבל בת גר וגיורת לאו קהל היא ואכלה שמותרת לפצוע דכא והאי לאו בקדושה קאי דתיתסר עליה משום כהונה: **או דלמא קדושה איתוספא בה.** ליגשא לכהונה והך דאין אמה מישראל נהי דקדושה לית בה כשרות מיהא אית בה ובכלל קהל היא ואסורה לפצוע דכא ולא אכלה ולשון ראשון נראה עיקר [י]: **לרבי יוסי.** לא איצטריך נפש יתירא כדאמר לעיל דממה נפשך אכלה:

והא בעא רבי יוחנן מר' אושעיא ולא פשיט ליה. מדרבי אושעיא אדרבי אושעיא פריך ותימה דלקמן מסקינן דרבי יוחנן בעי אליבא דר' אליעזר בן יעקב אבל אליבא דר' אלעזר ור' שמעון אפשר דמאכיל בבת גרים דר"ש מכשיר גיורת פחותה מבת ג' לכהן ודלמא סבר נמי דקהל גרים לא מיקרי קהל ומיהו בקונטרס פי' דכולה סוגיא דהש"ס מסיק לה אבל ר' אושעיא לא פשט מידי: **אביי אמר הואיל ומאכילה בלא ידעה.** תימה דבלא ידעה גופה אמאי מאכיל לאביי דמשתמרת לביאה פסולה היא וטעמא שכבר אכלה לית ליה לאביי כדקאמר בסמוך ורבא נמי היכי קאמר שאני התם שכבר אכלה הא אליבא דרבי [כ]אליעזר קיימא הכא ורבי [כ]אליעזר אית ליה בהערל (לקמן עה.) שכבר אכלה לא אמרינן אההיא מתנית' גופה דלא ידעה דקאמר מאן תנא משתמרת לביאה פסולה דאורייתא אכלה אמר ר' אלעזר במחלוקת שנויה ור' אלעזר ור' שמעון היא ורבי יוחנן אמר אפילו תימא רבי מאיר שאני התם שכבר אכלה ויש לומר דטעמא שכבר אכלה מהני לכ"ע לענין זה שאוכלת לרבי אלעזר ור' שמעון אע"פ שאין מאכיל במקום אחר ולא פליג ר"א [ל]ורבי יוחנן אלא במאי דקאמר ר' יוחנן דאוכלת אפי' לרבי מאיר מטעם שכבר אכלה דלא חשיבא משתמרת לביאה פסולה כיון דתחילת אכילתה הוו נישואי כשרות והוי כאילו הן קיימין ועומדין עדיין שתאכל מכחן ומייתי אביי אפצוע דכא שקידש דחשיב יש לו להאכיל במקום אחר כיון שמאכיל בלא ידעה ורבא סבר דלא חשיב יש לו להאכיל במקום אחר כיון דאין מאכיל התם על ידי מעשה של עכשיו אלא ע"י שכבר אכלה: **אתא גברא רבה אחרינא ובעא מיניה מילתא אחריתי.** כאן משמע שהיה ר"ל גדול כשבא לפני רבי יוחנן כמו שפירש ר"ת בב"מ (דף פד. ד"ה א) שהיה לומד תורה לפני ר' אושעיא רבו של רבי יוחנן. [וע"ע תוס' עירובין סה: ד"ה ר"ל]: **ואי לאו בקדושתיה קאי לא אכלה דהא אמר קהל גרים איקרי קהל.** תימה דהוה ליה למימר בין בקדושתיה קאי בין לא קאי לא אכלה מהני תרי טעמי דבת גר זכר כבת חלל זכר ועוד דקהל גרים איקרי קהל דהא אפילו לא בקדושתיה קאי לא אכלה נמי מטעם דבת גר זכר כבת חלל זכר דהרי היא כחללה וחללה אינה אוכלת בתרומה כדמוכח בפרק בתרא דקדושין (דף עז.) ואי הוה טעמא דר' יהודה בבת גר זכר משום דכתיב מזרע ישראל כדמוכח התם הוה מצי למימר דלא הויא ממש כחללה אלא דוקא ליגשא לכהונה אבל התם משמע דעיקר טעמא דרבי יהודה מק"ו ומה חלל שבא מטיפה כשרה כו' ולפי זה אית לן לשוייה כחללה לגמרי: **דהא אמר אף גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה.** אכתי צריך לטעמא דאית ליה קהל גרים לא אקרי קהל ולא חש להזכיר אלא נטר עד דקאמר אי לאו בקדושתיה קאי אכלה כו' דאי לא קאי סגי לה בטעם דקהל גרים לא איקרי קהל לחודיה: **הכי גרסינן דתנן רבי אליעזר בן יעקב אומר אשה בת גרים כו'.** דמשנה היא במסכת ביכורים (פ"א משנה ה) ולא קשיא דלא מייתי מתניתין דפרק בתרא דקדושין (דף עז.) דהך נמי משנה היא:

עין משפט
נר מצוה

לח א מיי' פט"ו מהל' איסורי ביאה הל' ז סמג לאוין קיז טוש"ע אה"ע סימן ד סעיף כב:

לט ב מיי' שם פי"ט הל' ו סמג לאוין קטב טוש"ע שם סימן ז סעיף כא:

מ ג מיי' פ"ז מהל' תרומות הלכה יג:

תוס' חד מקמאי

באנו למחלוקת ר"מ ור"ש ור"א לר"מ דאמר משמרת לביאה פסולה לא אכלה הא נמי לא אכלה לר"א ור"ש אכלה. ממאי דלמא ע"כ לא אמר ר"א ורבי שמעון אלא היכא דיש לו להאכיל במקום אחר אבל פצוע דכא דאין לו להאכיל במקום אחר לא. אביי אמר הואיל ומאכיל בלא ידיעה. פירוש אליבא דר"א ור"ש אבל אליבא דר"מ אינו מאכיל בלא ידיעה שהרי משתמרת לביאה פסולה. רבא אמר הואיל ומאכיל בשפחותיו ועבדיו. רבא לא אמר כאביי שאני התם שכבר אכלה פירוש אפילו לר"מ אכלה משום טעמא שכבר אכלה והכי איתא בפ' הערל: בעא מניה רבי יוחנן מר' אושעיא פצוע דכא כהן שנשא בת גרים מהו שתאכל בתרומה ואסיקנא אליבא דרבי יוסי דקי"ל כותיה בין בקדושתיה קאי בין לאו בקדושתיה קאי אכלה. דהא אמר גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה ואי לאו בקדושתיה קאי [אכלה] דהא אמר קהל גרים לא אקרי קהל ור' יוחנן דקא מיבעיא ליה אליבא דראב"י קמיבעיא ליה דאמר אשה בת גרים לא תנשא לכהונה עד שתהא אמה מישראל וקמיבעיא ליה כשרות אתוספא בה ואכלה או דלמא קדושה איתוספא בה ולא אכלה ראב"י נמי ס"ל כר' יוסי בהא דקהל גרים לא איקרי קהל וקמיבעיא ליה כשאמו מישראל כשרות לחודה איתוספא בה שכשרה לכהונה ולא קדושה וכשם שאם אין אמה מישראל לא איקרי קהל כך כשאמה מישראל לא איקרי קהל ואכלה או דלמא כשאמה מישראל קדושה נמי אתוספא דאקרי קהל ולא אכלה. ואית דמפרשי לה כשאין אמה מישראל והכי קמיבעיא ליה כשאמו מישראל כשרות אתוספא בה לאקרויי קהל אבל כשאין אמו מישראל לא אקרי קהל ואכלה או דלמא קדושה אתוספא בה למשריא לכהונה אבל לאקרויי קהל אע"פ שאין אמו מישראל איקרי קהל ואסורה לפצוע דכא:

מסורת הש"ס

א) [מלשון והאדם ידע וגו' בראשית ד עוד שם יט אשר לא ידעו איש עוד שם כד ואיש לא ידעה], ב) [לקמן עה.], ג) [גז"ש], ד) רש"ל, ה) קדושין עז., ו) שם, ז) בכורים פ"א מ"ה, ח) [קדושין עז.], ט) [שם], י) [ע"כ לישנא אחרינא], כ) [אלעזר], ל) נ"ל ארבי יוחנן. יעב"ץ,

תורה אור השלם

1. וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וִילִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ: ויקרא כב יא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הואיל ומאכילה בלא. נ"ב פי' כשלא בא עליה לאחר שנעשה פצוע דכא ע"ל ר"פ הערל: (ב) ד"ה דלית וכו' שאין אני יודע:

תוספות ישנים

והכא כיון שהיא משמרת לביאה פסולה לא אכלה ור' אליעזר ור' שמעון מכשירים דאמרי משמרת לביאה פסולה אכלה וכיון דהגיע זמנו יאכלו דקנין כספו הוא:

א) ודוחק הוא דקרי לקדושה קריאת קהל ולכשרות היתר כהונה. הלא לישנא דקדושה משמע כהונה כדאמרינן לעיל (כ.) איסור קדושה אלמנה לכה"ג ופ"ה לשון אחר דבת גר וגיורת קא מיבעיא ליה ואליבא דר' אליעזר בן יעקב ובעי מאי כשרות איתוספא ביה פירוש בהדיא שאמה מישראל ליקרא קהל פירוש אף כשרות דקהל עם היתר כהונה אבל בת גר וגיורת דלית בה כל כך (אלא) כשרות דקהל ולא קדושה לכהונה א"כ לא נקראת קהל ומותרת לפצוע דכא אם אמת הדבר דלאו בקדושתיה קאי ולא תיאסר עליו משום כהונה דאי בקדושתיה קאי אסורה ליה כדאמרינן דבת גר כבת חלל אליבא דר' אליעזר נמי כדקאמר דבת גר וגיורת לא תנשא לכהונה או דלמא קדושה אתוספא בה בהדיא דאמה מישראל יותר מבת גר וגיורת דמותרת לכהונה והך דאין אמה מישראל נהי דקדושה לית בה להנשא לכהן מ"מ כשרות אית בה להיות בכלל קהל ואסירא בפצוע דכא ולא אכלה בין בקדושתי' קאי בין לאו בקדושתיה קאי ורש"י פי' דראשון עיקר:

מוסף רש"י

בת גר זכר. ואפילו מישראלית, **כבת חלל זכר.** ופסולה לכהונה, אבל בת גיורת מישראל כשרה (קדושין עז.).